

Uczenie się przez całe życie

Rozwój – kariera – partycypacja społeczna

pod redakcją
Alicji Szostkiewicz

Recenzenci

prof. dr hab. Zenon Wiśniewski

dr hab. Ewa Przybylska, prof. UMK

Korekta

Magdalena Mordawska

Projekt okładki

Monika Pest

Na podstawie pracy: © WavebreakmediaMicro – Fotolia.com

ISBN 978-83-231-3357-5

© Copyright by Wydawnictwo Naukowe
Uniwersytetu Mikołaja Kopernika

Toruń 2014

WYDAWNICTWO NAUKOWE
UNIwersytetu MIKOŁAJA KOPERNIKA

Redakcja: ul. Gagarina 5, 87-100 Toruń
tel. (56) 611 42 95, fax (56) 611 47 05
e-mail: wydawnictwo@umk.pl

Dystrybucja: ul. Reja 25, 87-100 Toruń
tel./fax (56) 611 42 38
e-mail: books@umk.pl

www.wydawnictwoumk.pl

Druk i oprawa: Drukarnia WN UMK
ul. Gagarina 5, 87-100 Toruń

Spis treści

Słowo wstępne	9

CZĘŚĆ PIERWSZA

Rozwój i drogi edukacyjne

<i>Renata Borkowska, Mariusz Skowron</i> Studia podyplomowe – motywy i oczekiwania	15
<i>Aleksandra Kondrat</i> Implikacje rozwojowo-pedagogiczne płynące z nauki Viktora Frankla	31
<i>Dorota Grabowska</i> Rola nauczycieli w procesie edukacji młodzieży. Kilka przykładów z literatury pamiętnikarskiej	49
<i>Alicja Szostkiewicz</i> Oblicza sukcesu kobiet w okresie średniej dorosłości	65
<i>Wioletta Zagrodzka</i> Kwalifikacyjne kursy zawodowe jako nowa forma kształcenia zawodowego dorosłych	79

CZĘŚĆ DRUGA

Ścieżki karier, doradztwo zawodowe

Ewa Sokołowska

Kariera, praca i sukces zawodowy – czyli rozważania
 socjologiczno-ekonomiczne na temat sukcesu życiowego 99

Anna Kławsiuć-Zduńczyk

Realizowanie kariery w ciągu życia 113

Renata Borkowska

Diagnoza poziomu kompetencji u studentów kierunków
 biznesowych 123

Błażej Przybylski

W pułapce prekariatu: drogi (zawodowe) młodych Polaków . . . 133

CZĘŚĆ TRZECIA

Dobre praktyki w obszarze edukacji seniorów

Katarzyna Kołaczyńska, Marcin Szostakowski

Sposoby komunikacji z osobami starszymi z wadą słuchu, wadą
 mowy i demencją starczą 149

Przemysław Sopoćko

Aktywizacja zawodowa obywateli w wieku 50 lat i starszych
 w polityce gabinetu Davida Camerona 163

CZĘŚĆ CZWARTA

Metody pracy z człowiekiem dorosłym,
 edukacja nieformalna i pozaformalna*Natalia Anzulewicz-Pyzik*

Liberal education – edukacja formalna i nieformalna
 w rozważaniach Jacoba Kleina 181

Marta Małecka, Katarzyna Mirecka

Zastosowanie moderacji jako metody pracy z osobami dorosłymi . . . 195

CZĘŚĆ PIĄTA

Organizacja ucząca się, kierowanie ludźmi w organizacji

Arleta Hrehorowicz, Ryszard Hrehorowicz

Strategia zarządzania zasobami poprzez konsolidację jednostek
sektora medycznego 219

Anna Lubrańska

Wartości zawodowe reprezentantów różnych środowisk pracy . . . 235

Joanna Szłapińska

Praktyka zarządzania talentami w organizacjach uczących się . . . 251

Autorzy artykułów 271

Słowo wstępne

Uczenie się przez całe życie jest podstawą funkcjonowania ludzi w otaczającym ich świecie. Zmiany technologiczne, społeczne, gospodarcze wymagają od współczesnego człowieka ciągłego przystosowywania się do nowych warunków cywilizacyjno-kulturowych. Najbardziej przezorni uczą się, by sprostać wymaganiom, jakie przyniesie przyszłość. Konsekwencją tego stanu rzeczy jest świadoma, rosnąca potrzeba przekwalifikowania się oraz doksztalcania przez całe życie. Edukacja dorosłych jest coraz bardziej dynamiczną dziedziną usług edukacyjnych, która posiada wachlarz ofert edukacyjnych w postaci: studiów zaocznych, podyplomowych oraz licznych form kształcenia pozaformalnego. Te wszelkie formy są inwestycjami skoncentrowanymi w czasie i podejmowane są z myślą o przyszłych korzyściach. Sprawność przedsiębiorstwa zatrudniającego pracowników zależy od wielu czynników takich, jak: zasoby ludzkie, finansowe oraz rzeczowe. Jednakże wszystkie czynniki determinują w sposób całościowy sprawne funkcjonowanie organizacji, jak i sposób ich wykorzystania i zdobywania. Zależą one jednak w dużej mierze od ludzi w niej zatrudnionych. Przy tym ludzie są specyficznym zasobem organizacji, gdyż ich kompetencje w postaci posiadanej wiedzy, umiejętności i doświadczenia, zwłaszcza jeśli są unikatowe i odpowiednio wykorzystywane, stają się zasobem strategicznym, który pozwala organizacji podnosić swą konkuren-

cyjność. Oznacza to, że inwestowanie w zasoby ludzkie w organizacji traktowane przez pryzmat kapitału ludzkiego, a zarazem tkwiącego w nim potencjału, powinno prowadzić do osiągnięcia korzyści samej organizacji.

Do rąk Czytelnika oddana zostaje publikacja, która jest pokłosiem wystąpień trzech edycji Interdyscyplinarnych Konferencji Naukowych odbywających się cyklicznie na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Były one poświęcone szeroko rozumianej problematyce przenikania się nauk pedagogicznych i zarządzania. Organizatorami cyklu konferencji byli: Sekcja Doradztwa Zawodowego i Poradnictwa Zawodowego Wydziału Nauk Pedagogicznych, Koło Naukowe Zarządzania Zasobami Ludzkimi Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania, studencko-doktoranckie Koło Naukowe Filozofii Praktycznej oraz Międzywydziałowe studencko-doktoranckie koło naukowe dziennikarstwa historycznego Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. Do dyskursu włączyły się ośrodki z całej Polski, między innymi: Akademia Morska w Gdyni, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa w Bydgoszczy, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski oraz Uniwersytet Warszawski. Udział w dyskusji wzięło sześćdziesięciu prelegentów w tym młodych pracowników nauki oraz doktorantów.

Celem konferencji było zebranie doświadczeń oraz dobrych praktyk z zakresu przenikania się nauk pedagogicznych oraz zarządzania. Organizatorom zależało na wzmożeniu dyskusji o potrzebie interdyscyplinarności wymienionych dziedzin nauki.

Niniejsza publikacja jest zatem zbiorem wygłoszonych referatów w cyklu Interdyscyplinarnych Konferencji Naukowych o następujących tytułach: (I) Zarządzanie Zasobami Ludzkimi w nowoczesnej

gospodarce ze szczególnym uwzględnieniem obszaru Edukacji dorosłych (2012 r.); (II) Edukacja całożyciowa wobec współczesnych wyzwań rynku pracy (2013 r.); (III) Zarządzanie Zasobami Ludzkimi wyzwaniem dla edukacji dorosłych. Ostatnia odbyła się w dniu 4 czerwca 2014 roku w Toruniu. Tytuły poszczególnych konferencji ukierunkowały wystąpienia uczestników na pięć głównych obszarów. Część pierwsza zawiera artykuły odnoszące się do kwestii rozwoju osobistego oraz dróg edukacyjnych jednostki w otaczającej rzeczywistości. Druga z części stanowi zbiór rozważań podejmujących problematykę wyboru poszczególnych dróg edukacyjnych i zawodowych w kontekście zapotrzebowania na rynku pracy. Kolejna dotyczy innowacyjnych rozwiązań w obszarze edukacji seniorów w Polsce oraz w Zjednoczonym Królestwie. Czwarty kierunek rozważań odnosi się do metod pracy z człowiekiem dorosłym w edukacji pozaformalnej i nieformalnej. Problematyka ostatniej części stanowi przedmiot refleksji autorów dotyczących zagadnień związanych z kierowaniem ludźmi z nastawieniem na organizacje uczące się.

Książka skierowana jest zarówno dla studentów, pracowników naukowych oraz praktyków zainteresowanych problematyką interdyscyplinarności edukacji dorosłych oraz zarządzaniem zasobami ludzkimi. Omawiana problematyka jest aktualna w wyniku doświadczania zmian zachodzących naocześnie każdego dnia w edukacji oraz w gałęziach gospodarki.

Dziękuję wszystkim uczestnikom za wartościowe wystąpienia oraz za udział w owocnej dyskusji. Całe grono organizacyjne pragnie serdecznie podziękować za intelektualne wsparcie Radzie Naukowej: Pani prof. dr hab. Jolancie Żelaznej, Pani dr hab. Ewie Przybylskiej, prof. UMK, a także Panom prof. dr hab. Zenonowi Wiśniewskiemu oraz prof. dr hab. Mirosławowi Żelaznemu.

Alicja Szostkiewicz

CZEŚĆ PIERWSZA

Rozwój i drogi edukacyjne

Renata Borkowska, Mariusz Skowron

Studia podyplomowe – motywy i oczekiwania

Słowa kluczowe: rynek pracy, studia podyplomowe, kształcenie przez całe życie

Abstrakt

Celem artykułu jest przedstawienie motywów, jakie kierują ludźmi wybierającymi studia podyplomowe jako drogę rozwoju zawodowego oraz zbadanie ich oczekiwań i postrzeganych szans z tym związanych. Warunki na obecnym rynku pracy wymagają ciągłego doskonalenia zawodowego. Kształcenie podyplomowe staje się coraz popularniejszą formą podnoszenia kompetencji wśród osób będących na początku kariery zawodowej. Dominującym powodem podjęcia studiów podyplomowych jest potrzeba samodoskonalenia, natomiast do oczekiwanych efektów po zakończeniu studiów zalicza się rozwój osobisty oraz szersze możliwości na rynku pracy. Opisywana droga kształcenia okazuje się być postrzegana jako czynnik istotnie zwiększający szanse na poprawę sytuacji zawodowej.

Postgraduate studies – motives and expectations

Keywords: labour market, post-graduate studies, lifelong learning